

ယနေ့သော်စား...ခရီးသွားစီးပွား

သတိုးလွင် (ပထဝီဝင်)

ထုတ်ဝေသူအမှာ

ယခုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အေးချမ်းသာယာပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံဆီသို့ ဦးတည်နေသော တိုင်းပြည်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွား ဧည့်သည် များကိုလည်း ဟိုဟိုသည် သည် နေရာအနှံ့တွေ့မြင်နေရပြီဖြစ်သည်။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် ခရီးသွားဧည့်သည် များ စိတ်ဝင်စားသော ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ၊ သမိုင်းဝင်နေရာများ၊ သာယာလှပသော ရေမြေတောတောင်ရှုခင်းများ၊ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာ နေရာများ သည် နိုင်ငံနှင့် အဝန်းပေါများ လှသည်။ ။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်များမှ လည်းကောင်း၊ နယ်စပ်ဝင်ပေါက်များမှ လည်းကောင်း ခရီးသွားဧည့်သည် များ ဝင်လာသည် မှာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုများ ပြားလာသည် ဟု လည်း သိရသည်။ ။ အိမ်သာ၍ ဧည့်လာသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ။

ထို့သို့ နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွားဧည့်သည် များ ပိုမိုဝင်ရောက်လာသည် နှင့် အမျှ ဝင်လာသမျှသော ခရီးသွားဧည့်သည် တို့ ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် အရေးပါ၍ အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပေသည်။ ။ မီးခိုးတိတ်စက်ရုံဟု တင်စားထားသော ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် တိုးတက်လျှင် တိုးတက်သလောက် နိုင်ငံခြားငွေဝင်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ပြင် မြန်မာကို ကမ္ဘာက သိအောင် ချပြနိုင်သော လုပ်ငန်းလည်း ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို သည့် ထက်ပိုတိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ရပေမည်။

ဆရာသတိုးလွင် (ပထဝီဝင်) သည် ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင် အနှစ် ၂၀ ကျော်အတွေ့အကြုံရှိသူဖြစ်ပြီး

ခရီးသွားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအကြောင်းကို အူမကအစ ချေးခါးအထိ သိသူဖြစ်သည်။ ။ မြန်မာ့ခရီးသွား လုပ်ငန်းအကြောင်းကိုလည်း ကမ္ဘာက သိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ ။

သူ့အတွေ့အကြုံများ ဖြင့် မြန်မာ့ခရီးသွားလုပ်ငန်း ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲရန်၊ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို အမှီပြုပြီး စီးပွားရှာမည့် သူများ အတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုစေမည့် စာအုပ်ဖြစ်သောကြောင့် စီစဉ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသည်။ ။

တူဒေးစာအုပ်တိုက်

*

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
(ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန) ၏ အမှာ စာ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် လူထုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ စီစဉ် ဆောင်ရွက်နေခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းခရီးစဉ်တွေကြောင့် သတိုးလွင်ရဲ့ စာမူများကို အချိန်ယူပြီး မဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပါ။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ ပြည်ပခရီးစဉ်တစ်ခုမတိုင်မီ ညနေတစ်ပိုင်းမှာ မိုးဖွဲဖွဲတွေကြား လက်ထဲစာမူတစ်ပွေ့တစ်ပိုက်နဲ့ အိမ်ကိုသုတ်သုတ် ရောက်လာခဲ့သည့် သတိုးလွင်တစ်ယောက် အမှာ စာရေးပေးရန် ပန်ကြားလာသည့် အခါ အခက်တွေ့ရသည်။ သူ့စာတွေ ကောင်းစွာ မဖတ်ဖြစ်သေး၊ ပြည်ပခရီးစဉ်က ရှိနေသေးသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ကလည်း စာရေးဆရာမဟုတ်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးအတွက် ဒီလိုနေရာမှာ တော့ သိပ်လည်း လွယ်သည် မဟုတ်၊ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ ဒါသည် Literature ဖြစ်သည်။ သူပေးချင်သည့် Message များ နှင့် Knowledge ကို Plot by Plot Digest ဖြစ်ဖို့ လိုသည်။ အချိန်ကလည်း မိမိအတွက် ရှားပါးလွန်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးစွာတော့ ပလွင်ခံရသည်။ "ငါဖတ်ဦးမယ်ကွ၊ စာမူတွေ PSO ပေးခဲ့ဟု" ပြောရသည်။ ဖတ်ကြည့်တော့လည်း ချီးကျူးမိပါသည်။ မှတ်မှတ်သားသားရှိသည့် အတွေ့အကြုံများကို မှတ်သားထားရုံမျှမက ဝေငှလိုစိတ်ရှိသည်။ မြားမြောင်လှသည့် စီး

ပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာ အချိန်တွေထဲက အနှီသတိုးလွင် မည်ကဲ့သို့ အချိန်ယူ ရေးသားခဲ့သည် ကို အံ့သြမိပါသည်။ ဒါသည် ပင် သူ့အရည် အသွေး ဖြစ်ခြေမည်။

ဟုတ်ပါပြီ။ သူ့ရဲ့ စာပေအရည်အသွေးလည်း ပြောဖို့ လိုဦးမည်။ ယခုထုတ်ဝေမည့် စာမူများ အပြင် ယခင်ကရေးခဲ့သည့် အနောက်ကမ္ဘာသို့ ခရီးသွားခြင်း စာအုပ်အကြောင်း အရင် Review လုပ်ရပေလိမ့်မည်။ အဆိုပါစာအုပ်သည် ပုံမှန်ရေးသားခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများကို ပြန်လည်စုစည်း ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ခြုံ၍ ဆိုရလျှင် ယခုကဲ့သို့စာအုပ်မျိုးတွေ Tourism Industry မှာ များများ လိုသည်။ ။ အထူးသဖြင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်လာသည့် Tourism Academic လောကအတွက် အာဟာရတစ်ခုဖြစ်သည်။ ။ ခရီးသွားစာပေရေးသားသူဦးရေ အနည်းငယ်သာ ရှိသေးသည့် အတွက် အမှန်ပြောရလျှင် Tourism Literature နည်းပါးနေသေးသည်။ ။ နောင်တွင် ခေတ်ပညာသင်လူငယ်များ Reference လုပ်နိုင်ဖို့ စာအုပ်ကောင်းများများ လိုသည်။ ။ နိုင်ငံတကာစာပေပညာရှင်များ ရေးခဲ့သည့် Tourism Literature များ သန်းနှင့် ချီ၍ ရှိသည်။ ။ Internet Web များ နှင့် E Library များ တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်သည်။ ။ သို့သော် မြန်မာစာပေအနေနှင့် လည်း ရှိသင့်ရှိအပ်သည်။ ။ သတိုးလွင်ရေးခဲ့သည့် စာပေတို့ မှာ အတွေ့အကြုံကို အခြေခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ။ ယင်းရေးခဲ့သည့် အနောက်ကမ္ဘာသို့ ခရီးသွားခြင်း ဆောင်းပါးအချို့ကို ကောက်နုတ်ကြည့်ရာတွင် နိုင်ငံအလိုက် တည်နေရာ အကျယ်အဝန်း၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ လူမှုစီးပွား စသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပထဝီ သမားဝီဝီ ဦးစွာ ဖော်ပြသည်။ ။ အချက်အလက်ခိုင်မာသည်။ ။ နောက်မှ ပေးချင်သည် Message နှင့် ယင်းနိုင်ငံနဲ့ နိုင်ငံသားတို့ ၏ Characteristic များကို ကြုံခဲ့ရသ

ည့် ၊ တွေ့ခဲ့ရသည့် အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ခြယ်မှုန်းထားခြင်းဖြစ်သည် ။

"ပေါင်မုန့်ကို စားပွဲပေါ် ပန်းကန်မပါဘဲတင်ပြီး လက်နဲ့ ဖဲ့စားတတ်တာ စပိန်လူမျိုးတွေ ပါပဲ"၊ "No Action Talk Only"၊ "ကက်သလစ်လူမျိုးတွေနဲ့ စပိန်လူမျိုးတွေ သိပ်မတည့်ကြ"၊ "စပိန်လူမျိုးတွေနဲ့ နှုတ်ဆက်ရင်၊ ရင်ချင်းအပ်ပြီး နှစ်ကြိမ်နှုတ်ဆက်ရတယ်"၊ "စပိန်အများ စုက ရဖို့ အတွက် အလေးထားပြီး ပေးဖို့ ဝန်လေးတယ်" အစရှိသည့် သူ့ရဲ့ "Quote" တွေကိုကြည့်ရင် ယေဘုယျ စပိန်ရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာတွေဖြစ်တဲ့ အချိန်ကို အနားယူဖို့ များ စွာသုံးတတ်ခြင်း၊ ရယူလိုစိတ်များ ခြင်း စတာတွေကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့ အတွက် ဒီလို Market ကို ဘယ်လို Handle လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ Marketing Plan ကို တွေးယူပုံဖော်နိုင်သလို တစ်ဖက်ကလည်း ခေတ်ပညာသင် လူငယ်များ အတွက် Tourist Behavior ဘာသာရပ်ကို မြန်မာစာပေအနေနဲ့ လေ့လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဂျပန်လူမျိုးများ ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှု၊ စည်းစနစ်ကျနမှုနဲ့ အချိန်ကို တန်ဖိုးထားမှု စတာတွေဟာလည်း အဆိုပါ Market ကို လေ့လာသူတွေအတွက် Hints ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ခြုံလို့ သုံးသပ်ရင် အနောက်ကမ္ဘာသို့ ခရီးသွားခြင်းစာအုပ်ဟာ အတွေ့အကြုံနဲ့ သုတသက်သက် မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုက် Behavior နဲ့ Market စရိုက်ကို ဖော်ညွှန်းနိုင်တဲ့ အတွက် Academic အနေနဲ့ ရော Industry Profession အနေနဲ့ ပါ ဖတ်သင့်လေ့လာသင့်တဲ့ စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ပါ။

သတိုးလွင်ရဲ့ အားထုတ်မှုဟာ ဒီနေရာမှာ တင် ရပ်မသွားခဲ့ပါဘူး။ သူ့စိတ်ကူး၊ သူ့စေတနာဟာ နောင်တိုးတက်လာမယ့် ဈေးကွက်နဲ့ အတူ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း အတွက် ဆောင်ရန် ရှောင်ရန်များကို ကြိုတင်တွေးဆပြီး မှန်မှန်နဲ့ မြန်မြန် လှမ်းတက်နိုင်ဖို့ သူ့ရဲ့ ကြံ့ခဲရတဲ့ န

မူနာတွေကို ဆက်လက်ခြယ်မှုန်း ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ သူ့စာတွေဟာ များသောအားဖြင့် သုတကဲတဲ့ စာတွေ ဖြစ်တာကြောင့် တစ်ကြောင်း Terminology လှိုင်လှိုင်သုံးထားတာဖြစ်တဲ့ အတွက်တစ်ကြောင်း Industry နဲ့ အလှမ်းဝေးရင်တော့ နည်းနည်းစိမ်းနေမှာ ဖြစ်ပေမယ့် ဒါတွေကိုတော့ စာဖတ်သူများကိုယ်တိုင် Knowing Tourism Product နဲ့ Doing Tourism Business စာအုပ်များမှာ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရှုလေ့လာပိုင်းခြားနိုင်ပါကြောင်း .....။

ဦးအုန်းမောင်

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန

(၂၆.၆.၂၀၁၆) ၁၁း၄၈ နာရီ

*

စာရေးသူ၏ အမှာ စာ

ယနေ့ခေတ်စား ... ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ စာအုပ်ကို ပထမဆုံး လုံးချင်းထုတ်ဖို့ ကြံစည်ခဲ့တာ သုံးနှစ်ခန့်ရှိပြီဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ တတိယမြောက် စာအုပ်ကျမှ သာ ထုတ်ဖြစ်တော့သည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်...မိုးဦးကာလတွင် "What is Tourism" ခရီးသွားဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်ကို Nikko Hotel Royal Lake ရန်ကုန်မြို့တွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေး ဒုဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်အေးမြင့်ကြူ (ချစ်ဆွေမြင့်) မှ ဦးဆောင်စီစဉ်ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်စဉ်ခရီးသွားဆိုင်ရာ စာတမ်းတစ်ကြိမ်ခန့် ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ဖတ်ကြားဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်ထိတိုင် စာတမ်းပေါင်း တစ်ဒါဇင်ကျော် ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီး စာတမ်းပေါင်းချုပ်စာအုပ်တစ်အုပ်ထုတ်ဖို့ စုစည်းပြီး စာရေးရန် ရောဂါပိုးပေးခဲ့သူ သုတစွယ်စုံစာပေဆုရ ဆရာချစ်ဆွေမြင့်ထံ တည်းဖြတ်အကြံပေးဖို့ အပူကပ်ခဲ့သည်။ နှစ်ရက်ခန့်အကြာ ဖုန်းဆက်ပြီး ဝေဖန်တော့သည်။ "မင်းရဲ့ စာတွေဟာ တွေ့ များ ပြီး စာတမ်းပုံစံဖြစ်နေတာကြောင့် စာပေဈေးကွက်မှာ ရောင်းစွဲမှာ မဟုတ်ဘူး။ မင်းအခု Traveller ဂျာနယ်မှာ အပတ်စဉ်ရေးနေတဲ့ ခရီးသွားဆောင်းပါးလေးတွေကို စုစည်းပြီး စာအုပ် ထုတ်နိုင်ရင် မဆိုးဘူး" ဟု အကြံပြုခဲ့သည်။

စာရေးသူလည်း မိမိ၏ စာတမ်းပေါင်းချုပ်ဖိုင်ကြီးကို ခြင်းတွင်းစာ

ပေအဖြစ် ခေတ္တ ချောင်ထိုးပြီး Traveller မှာ ပဲ အပတ်စဉ်မပျက် ခရီးသွားဆောင်းပါး ဆက်ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် အနောက်ကမ္ဘာသို့ ခရီးသွားခြင်း ခရီးသွားဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်.. လုံးချင်းစာအုပ်ကို ပထမအကြိမ် အုပ်ရေတစ်ထောင် စွန့်စွန့်စားစားထုတ်ခဲ့သည်။ ။ သုံးလအတွင်း အုပ်နှစ်ရာခန့်သာ ကျန်တော့သည်။ ။ ခြောက်လအကြာ Traveller ဂျာနယ်တွင် ရေးခဲ့ဖူးသည့် အာရှနိုင်ငံ ခရီးသွားမှတ်စုများ ရေးလို့ ကုန်သလောက်ဖြစ်၍ ဒုတိယမြောက် ခရီးသွားဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် အရှေ့ကမ္ဘာသို့ ခရီးသွားခြင်း စာအုပ်ကို ကောင်းသန့်စာပေမှ ဆက်လက်ထုတ် ဖြစ်သည်။ ။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် အုပ်ရေတစ်ထောင် စတင်ထုတ်ခဲ့ရာ ခြောက်လအတွင်း ကုန်သလောက်ဖြစ်ခဲ့၍ အနောက်ကမ္ဘာကို ဒုတိယအကြိမ်အုပ်ရေ ငါးရာဆက်ထုတ်ခဲ့ပြီး အရှေ့ကမ္ဘာကိုလည်း ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်နေလျက်ရှိသည်။ ။

ဂေါက်သီးလောကတွင် Hotel In One (တစ်ချက်တည်းကျင်းဝင်) ဆိုသည့် စကားအတိုင်း စာရေးသူ၏ ပထမဆုံးလုံးချင်း ပုံနှိပ်စာအုပ်စာပေဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ။ သုတစွယ်စုံ မီဒီယာဂရပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးမှာ ဖုန်းဆက်ပြီး သတင်းကောင်းပြောသည်။ ။ မှတ်မှတ်ရရ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့ကဖြစ်သည်။ ။ နိုင်ငံတကာရေးရာကဏ္ဍအတွက် သုတစွယ်စုံစာပေထူးချွန်ဆုကို အနောက်ကမ္ဘာသို့ခရီးသွားခြင်း စာအုပ်မှ ရရှိခဲ့သည်။ ။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် သုတစွယ်စုံစာပေဆု ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ။ အခြားစာပေဆုများ နှင့် မတူဘဲ တစ်မူထူးခြားသည့် တစ်ချက်ကား စာပေဆုအတွက်ပြိုင်ပွဲဝင်ပုံစံ၊ စာအုပ်နမူနာပေးပြီး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည့် စာအုပ်များကိုသာ ဆုအဖြစ် ရွေးချယ်သော ပုံစံမဟုတ်ဘဲ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အတွင်း ထွက်သမျှ စာအုပ်တွေအနက် ရောင်းကောင်းသောစာအုပ်

ပ်၊ ထူးခြားရှားပါးသောစာအုပ် ကဏ္ဍအလိုက် ဝယ်ယူဖတ်ရှုပြီး ရွေးချယ်
ရေးဘုတ်အဖွဲ့မှ စီစဉ်ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်ခဲ့သော 'စာပေဆု' ဖြစ်သဖြင့် စာ
ရေးသူအနေဖြင့် ဂုဏ်ယူဝမ်းသာမိပါသည်။ ။

ယခုဆိုလျှင် အနောက်ကမ္ဘာ့ လက်ကျန်နည်းနေသည့် အတွက် တ
တိယအကြိမ် ထုတ်ဖို့ ဆန္ဒရှိပေမယ့် မဆောင်ရွက်နိုင်သေးပေ။ လွန်ခဲ့သ
ည့် နှစ်နှစ်ခန့်က ခြင်းတွင်းစာပေအဖြစ် ခေတ္တသိမ်းထားပေးခဲ့သည့် စာ
တမ်းများ အနက် ခေတ်နှင့် လျော်ညီအောင် ပြင်ဆင်ရေးသားပြီး မိမိအ
တွေအကြို၊ သီအိုရီနှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး Traveller ဂျာနယ်တွင် အပတ်စဉ်
ရေးသားခဲ့သော Tourism အကြောင်းတွေက ဆောင်းပါးအပုဒ် ၃၀ ခန့်ရှိ
ပြီဖြစ်၍ နောက်ထပ်ထုတ်ပေးလိုသည့် ဆန္ဒပြင်းပြခဲ့သည်။ ။ ထို့အတွက်
Today Media Group မှ ဆရာဒေါက်တာသာထွန်းဦးနှင့် တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်း
ခဲ့ရသည်။ ။ စာရေးသူ၏ စာအုပ်ကို Quality Reference Book တစ်ခုအပြ
င် Tourism အတွက် မှတ်တိုင်လေးတစ်ခုစိုက်ခဲ့လို၍ လေးလကျော်ခန့်
အချိန်ယူတည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ခဲ့ရသည်။ ။ ပထမပိုင်း ခရီးသွားထုတ်ကုန်
အကြောင်း တစေ့တစောင်း (Knowing Tourism Product) နှင့် ဒုတိယပို
င်း ခရီးသွားစီးပွားရှာမည်ဆိုလျှင် (Doing Tourism Business) က စာအု
ပ်နှစ်အုပ်ခွဲထုတ်သည် ထက် 2 in 1 Tourism Mix လုပ်ပေးလိုက်သည်။ ။
ခရီးသွားလုပ်ငန်း စိတ်ဝင်စားသူများ လေ့လာသူများ ၊ စာသင်နေသည့်
ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ လက်ရှိခရီးသွား စီးပွားရှာနေသူများ ၊ စာ
ဖတ်ပရိသတ်များ အတွက် သိရှိစေလိုသည့် စေတနာအပြည့်ဖြင့် ဆရာ
စားမချန်ဘဲ ကြိုးစား တင်ဆက်လိုက်ရပါသည်။ ။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသွားကုမ္ပဏီပေါင်း ၂,၁၅၀ ကျော်ရှိနေပြီး
ဟိုတယ် အခန်းပေါင်း ငါးသောင်းနီးပါးရှိနေပြီး ဆရာချစ်ဆွေမြင့်ပြော
ဖူးသည့် ဥပမာကို 'ရှယ်' ရမည်ဆိုလျှင် ခရီးသွားကုမ္ပဏီများ သည် ရေပို

က်နှင့် တူပြီး ဟိုတယ်၊ စားသောက်ဆိုင်တို့ သည် ရေခွက်နှင့် တူသည် ။
ရေပိုက်မှ ရေပုံမှန်လွှတ်လျှင် ရေခွက်တွေ ရေပြည့်စေသည် ။ ရွှေခွက်၊
ငွေခွက်၊ ပလတ်စတစ်ခွက်တွေထဲသို့ ရေကောင်းရေသန့် ရစေရန်လိုသ
ည် ။ ခရီးသွားကုမ္ပဏီများမှ ရေပုံမှန်စီးဆင်းလာစေဖို့ ကမ္ဘာအနှံ့ဈေးကွ
က်ရှာရသည် ။ မီးသတ်ပိုက်ခေါင်းကဲ့သို့ ရေတွေ ဒလဟော
စီးဝင်လာလျှင် ခွက်တွေ ရေလျှံရုံမက ဘေးသို့ လွင့်စဉ်မှောက်နိုင်သည် ။
သံချေးတက် အနည်ပါသည့် ရေတစ်စက်ချင်းစီ လိုက်ခံနေရလျှင် ရေ
ကောင်းရေသန့် ဖန်ခွက်ထဲဖြည့်ဖို့ မလွယ်ကူပေ။

ယခုအခါ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်သကဲ့သို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လ
ည်း မိုးသံပေးပြီး စိုင်းထီးဆိုင်ရဲ့ "မေမြို့မိုး" သီချင်းလို ဖြစ်နေသယောင်
မိုးသီးကြွေ၍ ရေခွက်တွေပျက်စီးခဲ့သလို မှောက်ခဲ့ရသည် ။ မိုးခေါင်၍
ရေရှားခဲ့ရသည် ။ သို့ဖြစ်၍ ရေပိုက်နှင့် တူသော ခရီးသွား လုပ်ငန်းများ
နှင့် ရေခွက်နှင့် တူသော ဟိုတယ်၊ စားသောက်ဆိုင်များ ဟန်ချက်ညီဖို့
လိုသည် ။ အပေးအယူမျှပြီး နားလည်မှုရှိလျှင် ခရီးသွားလောကကြီး
သာယာလာပေမည်။ Demand and Supply Balance ဖြစ်စေရန် ရည်ရွ
ယ်၍ ခရီးသွားထုတ်ကုန် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး ခရီးသွား ဈေးကွက်နှင့် C
ustomer Expection ဖြစ်စဉ်တွေကို စာရေးသူ သိမှတ်ခဲ့ဖူးသမျှ မခြွင်းမ
ချန် ရေးသား တင်ဆက်လိုက်ရခြင်းဖြစ်သည် ။

ထိုသို့သော စာအုပ်မျိုး မြန်မာနိုင်ငံခရီးသွားလောကတွင် ရှိတော့ရှိ
သည် ။ ရှားသည် ။ စာရေးသူ၏ နှလုံးသားဖြင့်
ရေးခဲ့သောစာလုံးလေးများကို အပတ်စဉ်တည်းဖြတ် ဖော်ပြပေးခဲ့ သော
Traveler ဂျာနယ်မှ ဝိုင်းတော်သားများ ၊ Myanmar Voyages ရုံးမှ အဖွဲ့
သားများ ဖတ်ရှုအားပေးဝေဖန်ခဲ့သော ကျေးဇူးရှင်ဆရာသမားများ ၊ စာ
ဖတ်ပရိသတ်များ နှင့် အစစအရာရာ ပါရမီဖြည့်ဆည်းပေးသော စာရေး

သူ၏ ဇနီး မရွှေဝါအား "ကျေးဇူးအထူးကမ္ဘာ" ဟု ဆိုလိုက်ပါရစေ။

ဤခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စာအုပ်အား ဖတ်ရှုပြီးသော ခရီးသွား လုပ်ငန်းရှင် Stake Holders များအားလုံး "Golf Tour တွင် ဆွတ်ခူးနိုင်ပါစေ"၊ "Buddy များများ ရပါစေ"၊ "(O.B) Out of Bound မ ဖြစ်ပါစေနဲ့"၊ "Best Looser အဖြစ်မှ ကင်းဝေးစေရန်" ဆန္ဒမွန်ဖြင့် တင်ပြလိုက်ရပေသည်။ ။

စာပေမေတ္တာဖြင့်

သတိုးလွင် (ပထဝီဝင်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ ၀၀:၁၂ နာရီ

*

တစ်ခေတ်ဆန်းစေမည့် ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံသရုပ်ဆွဲလုပ်ငန်း

ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်
ပြည်ပတ်စု

ထာဝရအမွေ
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍ

ရွှေစက်တော် ပွဲတော် မြင်ကွင်း

ရိုးရာရှင်မြို့ပွဲအသွင်ပန်းတီးခွဲစဉ်

အပိုင်း (၁)
ခရီးသွားထုတ်ကုန်အကြောင်း တစေ့တစောင်း
Knowing Tourism Products

တစ်ခေတ်ဆန်းစေမည့်
ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း

"ရွှေတိဂုံဘုရားလည်ပြီးရင် ကျန်တဲ့ ဘုရားတွေ ကြည့်ဖို့ သိပ်စိတ်မဝင်စားတော့သလိုပဲ"

"ပုဂံမှာ ..တစ်နေ့လာလည်း Pagoda ... Temple Tour တွေနဲ့ ပဲ ပြီး
ငွေ လာပြီ .. အသစ်အဆန်း ဘာတွေကြည့်စရာရှိသေးလဲ"

"Culture Center ဆိုလို့ သာ ... မန္တလေးကို ရောက်အောင်သွားခဲ့တယ်။ စက်ဘီးတွေ ဆိုင်ကယ်တွေနဲ့ တရုတ်ပြည်လား.. ဗီယက်နမ်လား.." စသည် ဖြင့် စာရေးသူ၏ နားစည်သို့ Hip Hop ဆိုသံအလား.. ရင်တုန်စေခဲ့သည် ။ အတော်ကြာခဲ့ပြီ။ "ထူးမခြားနားပတ်ပျိုး" ကိုပဲ.. Version အမျိုးအမျိုးနဲ့ ပြောင်းပြီး ဆိုခဲ့သလို.. Cultural Tour တွေဟာ.. "တစ်ခါလာလည်း မဲပြာပုဆိုး" ဖြစ်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ခဲ့ပြီ.. Tourist Burma ခေတ်ကတည်းက ရန်ကုန်-ပုဂံ-မန္တလေး-အင်းလေး- ငါးရက်/လေးည..ခုနစ်ရက်/ ခြောက်ည ခရီးစဉ် (Product) တွေကို Packaging ထုပ်ပိုးပုံသား ပြောင်းခဲ့တယ် ... Repeat Tourist တွေအတွက် ဆန်းသစ်မည့် ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးစဉ်တွေ တီထွင်ရင်း တစ်ခေတ်ဆန်းအောင် လုပ်ကြရန် လိုပါသည် ။ စာရေးသူအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံအရ သိသမျှ ... သည် ဆောင်းပါးလေးနဲ့ "ရှယ်" ပါရစေ။

ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုတာ..ဘာလဲ

Cultural Based Tourism လို့ ဆိုလေ့ရှိတဲ့ ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို စီးပွားဖြစ်လုပ်နိုင်ဖို့ ရာ ... ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံတိုင်း မလွယ်ကူပါ။ နံပါတ်တစ်အရေးကြီးဆုံးအချက်က ... ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ ... အင်မတန်ကျယ်ပြန့်ပြီး ဘောင်ခတ်လို့ ရသော အရာမဟုတ်သကဲ့သို့ တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုး၏ အဆင့်အတန်းတစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့် .. အစဉ်အလာကြီးမားသော ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် (Great Traditional Culture Heritage) ဖြစ်ရန် လိုအပ်သလို ... စိတ်ပါဝင်စားဖွယ်ရာ (Attraction) ဖြစ်စေဖို့ လိုအပ်လေသည် ။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးစဉ်ဒေသများ (Cultural Destination)

မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံရေး ပထဝီအနေအထားအရ (Geopolitical Location) သဘာဝတောတောင်ရေမြေ တည်ရှိမှုသည် လူဖန်တီးရန်မလိုသော ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွား လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ (Cultural Heritage) နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အလှအပများ (Natural Beauties) ဖြင့် ရှေးပဝေသဏီကတည်းက ရပ်တည်လာခဲ့သည် ။

လူယဉ်ကျေးမှုအခြေခံ (Human Cultural Tourism) ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဆိုင်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း တွေ့မြင်နေမှု၊ ဘာသာရေးအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း (Religious Cultural Tourism) နှင့် သက်ဆိုင်သော စေတီပုထိုး၊ သာသနိက အဆောက်အအုံများ

နှစ်ပေါင်းများစွာက တည်းက ရှိနေမှု အနုပညာရသစုံ ယဉ်ကျေးမှုခရီးသွားလုပ်ငန်း (Art Cultural Tourism) နှင့် ဆိုင်သော မြန်မာ့ပန်းဆယ်မျိုးနှင့် ဇာတ်သဘင်၊ ဂီတအနုပညာများ အခွန်ရှည် တည်တံ့နေမှုများ သည် မြန်မာနိုင်ငံယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးသွားဒေသ (Cultural Based Tourism Destination) အဖြစ် အာရှတစ်လွှား ထင်ရှားနေသည် မှာ ဆယ်စုနှစ်လေးစု ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ။

ယနေ့တိုးတက်လာသော ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် များ သာမက နိုင်ငံတကာမှ ဧည့်သည်တော်များ ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် ဝန်ထမ်းများ စသည့် နိုင်ငံခြားသား ဝင်ရောက်လာမှုသည် ဆူနာမီအလား တစ်ဟု န်ထိုး တိုးတက်လာသည်။ ။ ဆူနာမီနောက်ကွယ် ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုခေလေ့ထုံးစံများ တိမ်ကော ပပျောက်ခြင်း မရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးသွား လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ခရီးသွားလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး အမြင်ဖြင့် တင်ပြလိုက်ပါသည်။ ။

၁။ လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ်ဒေသများ (Existing Cultural Destinations)

ရန်ကုန်နှင့် အနီးဝန်းကျင်ဒေသများ တွင် ရန်ကုန်မြို့တော်ရှိ သမိုင်းဝင်ဘုရား၊ ပုထိုးများ နှင့် ပဲခူး၊ သန်လျင်၊ တွံတေး စသည့် နေရာများ ပါဝင်သည်။ ။

ပုဂံနှင့် အနီးဝန်းကျင် ဒေသများ တွင် ညောင်ဦးမြို့နယ်၊ ပုဂံရှေးဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသများ ဖြစ်သည့် ပခု

က္ကူ၊ စလေ၊ ပုပ္ပား စသည့် နေရာများ ပါဝင်သည်။ ။ မန္တလေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသများ တွင် မူ မန္တလေးမြို့တော်ရှိ သမိုင်းဝင်ဘုရား၊ ကျောင်းကန်၊ နန်းတော်များ အပါအဝင် အမရပူရ၊ စစ်ကိုင်း အင်းဝ၊ မင်းကွန်းနှင့် ပြင်ဦးလွင် (ဓာတ်တော်ချိုင့်) စသည့် နေရာများ ပါဝင်သည်။ ။ The World Biggest Marble Book အဖြစ် နာမည်ကြီးသည့် ကုသိုလ်တော်ဘုရားသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် (World Cultural Heritage) အဖြစ် UNESCO က အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ။ အင်းလေးနှင့် အနီးဝန်းကျင် ဒေသများ တွင် လည်းညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ အင်းလေးကန်ရှိ သမိုင်းဝင် ဘုရားကျောင်းကန်များနှင့် အင်းတိန်ဒေသ၊ တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ကက္ကူဒေသနှင့် ပင်းတယ၊ ကလေး စသည့် နေရာများ ပါဝင်သည်။ ။ မြောက်ဦးဒေသတွင် မူ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ မြောက်ဦး ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေ၊ ကျောက်တော်၊ မဟာမုနိ စသည့် နေရာများ ပါဝင်သည်။ ။ ကျိုက်ထီးရိုးဒေသ၌ မွန်ပြည်နယ်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ် ကျိုက်ထီးရိုးဒေသအပြင် သထုံ၊ ဘားအံရှိ ဆဒွန်ဂူ၊ ကော့ကွန်းဂူ၊ ရသေ့ပျံဂူ၊ ဘုရင့်ညီဂူ၊ မော်လမြိုင် စက်စဲကမ်းခြေအထိ ခရီးစဉ်များ စီစဉ်နိုင်သည်။ ။ ထို့နောက် မုံရွာဒေသ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မုံရွာခရိုင်ရှိ ဖိုဝင်တောင်၊ ရွှေဘတောင်၊ မိုးညှင်းသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ ဗောဓိတစ်ထောင် စသည့် ထင်ရှားသောနေရာများ သွားရောက်လေ့ရှိသည်။ ။

အလားအလာကောင်းသော ယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ်ဒေသများ

(Potential Cultural Destinations)

ပြတလင်းဂူသည် မန္တလေးတိုင်းမှ သုံးနာရီနီးပါးခန့် ကားတစ်တန်၊ ရေတစ်တန် သွားရပြီး၊ ခြေလျင်ခရီးဆုံးလျှင် ကျောက်ခေတ် နံရံဆေးရေးပန်းချီများ ရှိသော ရှေးခေတ် ကျောက်ဂူနှင့် သပ္ပာယ်သော ကျောက်

ဂူစေတီတစ်ဆူကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ။

သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်းသည် UNESCO ကမ္ဘာ့ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်ဒေသ ဖြစ် လာပြီဖြစ်သည်။ ။ ပြည်မြို့နယ်တွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး ရှေးပျူမြို့ဟောင်း သုံးခုအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည့် သရေခေတ္တရာမြို့သည် ဂဝံပတေ့ အရှင်သူမြတ် အမှူးပြု၍ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး တည်ထောင်သော ဤမြို့ဟောင်းသည် ရန်ကုန်မြို့၏ အနောက်မြောက်ဘက် ၁၈၀ မိုင်ခန့်အကွာ၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ပြည်မြို့၏ တောင်ဘက် ငါးမိုင်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ။ အေဒီ ၄ ရာစုမှ အေဒီ ၉ ရာစုအထိ ထွန်းကားခဲ့ပြီး စက်ဝိုင်းပုံမကျ၊ ဘဲဥပုံ မကျသော သဏ္ဌာန်ရှိသည့် ပျူမြို့ရိုးဟောင်းတွင် နန်းတော်ရာ၊ မြို့ရိုး၊ ကျုံးနှင့် အတူ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ ၊ ဒင်္ဂါးများ ၊ ဆင်းတုတော်များ ၊ ပျူကချေသည် အရပ်များ ၊ ရွှေပေလွှာများ တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ။ ပြည်မြို့ခရီး၏ စိတ်ဝင်စားဖွယ်နေရာများမှာ ဘောဘောကြီးစေတီ (အေဒီ ၄ ရာစု မှ ၉ ရာစု)၊ ဘုရားကြီးစေတီတော်နှင့် ဘုရားမာစေတီတော် အပြင် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါးမှာ ရှိသော စန္ဒမုနိစေတီတော်နှင့် မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် လှေဖြင့် အကောက်တောင်သို့ သွားရောက်လေ့လာနိုင်သည်။ ။ ပြည်မြို့တွင် Standard ဟိုတယ်နှစ်လုံးခန့်သာရှိပြီး တည်းခိုခန်း ဆယ်လုံးအပါအဝင် အိပ်ခန်း အရေအတွက် သုံးရာခန့်သာ ရှိသေးသည်။ ။

ဗိဿနိုးမြို့ဟောင်းသည် လည်း UNESCO ကမ္ဘာ့ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်ဒေသတစ်ခု ဖြစ် လာပြီဖြစ်သည်။ ။ မကွေးတိုင်း၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်ရှိ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး ရှေးပျူမြို့ဟောင်းသုံးခုအနက် ရှေးအကျဆုံးမြို့ဟောင်းဖြစ်သည့် ဗိဿနိုးမြို့ဟောင်း (အေဒီ ၁ ရာစု မှ အေဒီ ၅ ရာစု) သည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး

တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၏ အနောက်မြောက်ဘက် ၁၂ မိုင် အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ။ ဟိုတယ်အနေဖြင့် ကြီးကြီးမားမားမရှိသေးဘဲ မကွေးတွင် တည်းခိုခန်း ၁၁ လုံးခန့်သာ ရှိသေးသည်။ ။ ထိုနည်းတူ စားသောက်ဆိုင်ကောင်း များ လည်း လိုအပ်နေသည် ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ။

စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ရွှေဘိုဒေသရှိ ဟန်လင်းမြို့ဟောင်းသည် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် သက်တမ်းရှိ၍ UNESCO ကမ္ဘာ့ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်ဒေသ ဖြစ် လာပြီဖြစ်သည်။ ။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့တွင် တည်ရှိ၍ မန္တလေးမှ ကားလမ်းဖြင့် သုံးနာရီခန့် သွားရပြီး ပုဂံသို့ ခရီးဆက်နိုင်သည်။ ။ အနီးဆုံးရွှေဘိုတွင် အခန်း ၃၀ ရှိသော မိုတယ်တစ်လုံးသာရှိသည် ။ ။ ဟိုတယ်အခန်းများ သာမက စားသောက်ဆိုင်များ လည်း အရေအတွက်အား ဖြင့် မလုံလောက်သေးပေ။

မကွေးတိုင်း၊ မင်းဘူးမြို့နယ်ရှိ သမိုင်းဝင် ရွှေစက်တော်ဒေသသည် ရာသီချိန်ခရီးစဉ် ဖြစ်သော်လည်း ယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ်ဒေသ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ။ ရန်ကုန်မှ ရှစ်နာရီခန့် သွားရပြီး ဒေသခံတည်းခိုခန်းများ ၊ အစိုးရဌာနပိုင် ရိပ်သာများ သာရှိသည်။ ။

၂။ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် များ ခရီးစဉ်ဒေသတစ်ခုသို့ လာရောက်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်

ခရီးစဉ်ဒေသဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး (Destination Marketing)

စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ခရီးစဉ်ဒေသတစ်ခုတွင် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ အတွက် ဆွဲဆောင်မှု (Attraction) များ ရှိနေပြီဆိုလျှင် ထိုဒေသကို ခရီးသွားထုတ်ကုန် (Tourism Product) တစ်ခုအဖြစ် စက်ရုံတစ်ရုံတွင်

ကုန်ကြမ်းများ စုစည်းတပ်ဆင်ပြီး ထုပ်ပိုးသည် အထိ ထုတ်လုပ်သကဲ့သို့ ဖန်တီးဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ။ မမြင်နိုင်သော ခရီးစဉ်ထုတ်ကုန် (Invisible Tourism Product) များကို ကမ္ဘာခရီးသွားပြပွဲ (International Tourism Fair) များ ၊ Website များ တွင် Destination Awareness ခရီးစဉ်ဒေသတစ်ခုကို အမှတ်ထားစေရန် ကြော်ငြာမှုများ (Advertisement) ၊ မြှင့်တင်မှုများ (Promotion) ကို Media Channel မှ လည်းကောင်း၊ အစိုးရမှ အစိုးရ G to G Channel မှ လည်းကောင်း၊ NTO များမှ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကအတွင်း B To C Channel မှ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်သွယ်မှု (Personalized Promotion) အနေဖြင့်လည်း ဆက်သွယ်ကြပါသည်။ ။ ထိုသို့ ခရီးစဉ်ဒေသတစ်ခုကို လူသိလာအောင် ဖော်ဆောင်ရာမှာ အချိန်တိုအတွင်း မလွယ်ကူပေ။ အနည်းဆုံးတစ်နှစ်မှ ငါးနှစ်အထိ အချိန်ယူရတတ်ပါသည်။ ။ ထိုဒေသတစ်ခုတွင် 4A Computer ဖြင့် ပြည့်စုံရန်လည်း စီမံဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ ။ ယင်း 4A မှာ -

(i) Attraction (ဆွဲဆောင်မှု)

(ii) Accessibility (အလွယ်တကူရောက်ရှိမှု)

(iii) Accommodation (တည်းခိုရန်လွယ်ကူမှု)

(iv) Administration (အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အဆင်ပြေချောမောမှု)

ထိုသို့ 4A အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံပြီး Market ကိုလည်း စနစ်တကျ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှ သာ ခရီးစဉ်ဒေသတစ်ခု ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာနိုင်ပါမည်။

ယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ် (ထုတ်ကုန်) များ (Cultural Tourism Product)

လက်ရှိခရီးသည် များ သွားရောက်လှည့်ပတ်နေသည့် ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံခရီးစဉ် ဒေသများ သည် သဘာဝအတိုင်းရှိနေသည့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် နေရာအပေါ် လူဖန်တီးသည့် ခရီးစဉ်ထုတ်ကုန် (Man-Made Product) အဖြစ် တွေ့ရှိရသည်။ ။ လက်ရှိစိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ နေရာများ နှင့် အလားအလာရှိသည့် နေရာများကို ခရီးစဉ်ဒေသအလိုက် အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာနိုင်ရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။ ။

ရန်ကုန်ဒေသ၏ လက်ရှိ လည်ပတ်သည့် နေရာများမှာ ရွှေတိဂုံ၊ အမျိုးသားပြတိုက်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး၊ ကရဝိတ်၊ ကလေးဝကျောင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ။ အခြားစိတ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ တိုင်းရင်းသားကျေးရွာ၊ ဗိုလ်ချုပ်ပြတိုက်၊ အတွင်းဝန်ရုံးဟောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုကပွဲသဘင်များ ၊ သန်လျင်ငဇင်ကာ ခရစ်ယာန်ဘုရားကျောင်းတို့ ပင် ဖြစ်သည်။ ။

ပုဂံဒေသ၏ လက်ရှိလည်ပတ်စရာ နေရာများမှာ ပုဂံဘုရားများ ၊ ပြတိုက်၊ နန်းတော်၊ စလေရုပ်စုံကျောင်း၊ ပုပ္ပားတောင်တို့ ဖြစ်သည်။ ။ အခြားစိတ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ ပခုက္ကူပခန်းကြီးဒေသ၊ တန့်ကြည်တောင်၊ ယောနယ်၊ ဆောနယ်၊ ပခုက္ကူမြို့နှင့် ပုဂံညဈေးတန်း (စီစဉ်နေဆဲ) ပုဂံနန်းတော်၊ ညစာ/ဖျော်ဖြေပွဲတို့ ဖြစ်သည်။ ။

မန္တလေးဒေသ၏ လက်ရှိ လည်ပတ်စရာနေရာများမှာ မဟာမုနိဘုရားကြီး၊ နန်းတော်၊ ရွှေကျောင်း၊ မန်းတောင်ခြေဘုရားစုံ၊ အမရပူရ-မဟာဂန္ဓာရုံ၊ အင်းဝမြို့ဟောင်း၊ မင်းကွန်းတို့ ဖြစ်သည်။ ။ ခရီးသွားများ စိတ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ ပြင်ဦးလွင် (ဓာတ်တော်ချိုင့်)၊ မင်းခင်းသဘင်ပွဲ (နန်းတော်)၊ အော်ပရာ၊ ဇာတ်ပွဲ၊ မန်းညဈေးတန်း၊ Royal Palace Dinner တို့ ဖြစ်သည်။ ။

အင်းလေးဒေသ၏ လက်ရှိလည်ပတ်စရာ နေရာများမှာ အင်းလေး
ဖောင်တော်ဦး၊ အင်းတိန်ဘုရား၊ ကက္ကူဒေသ ပင်းတယဂူတို့ ဖြစ်သည်။ ။
အခြားစိတ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ ဝါရုံတောနေ့လယ်စာ (အ
င်းတိန်)၊ ကြာသင်္ကန်း (တောင်တိုရွာ)၊ အင်းရိုးရာလှေပြိုင်ပွဲ၊ ညောင်ရွှေ
ညဈေးတန်းတို့ ဖြစ်သည်။ ။

မြောက်ဦးဒေသ၏ လက်ရှိလည်ပတ်စရာနေရာများမှာ မြောက်ဦးဘု
ရားစုံ၊ နန်းတော်ဟောင်း၊ ပြတိုက်၊ မဟာမုနိ (ကျောက်တော်ကြီး) တို့ ဖြ
စ်၍ အခြားစိတ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ ရခိုင်ရိုးရာကျင်ကိုင်ပွဲ
နှင့် ရခိုင်လောင်းလှေ ရေသဘင်ပွဲပင်ဖြစ်သည်။ ။

ပဲခူး၊ ကျိုက်ထီးရိုးဒေသ၏ လက်ရှိ လည်ပတ်စရာနေရာများမှာ ကျို
က်ထီးရိုးဘုရား၊ ပဲခူးဘုရားစုံ၊ ဘုရင့်နောင်နန်းတော်၊ ဆေးလိပ်ခုံ
(မွန်ရွာ)၊ ထောက်ကြံ့စစ်သင်္ချိုင်းတို့ ဖြစ်၍ အခြားစိတ်ဝင်စားဖွယ် လုပ်င
န်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ မင်းခင်းသဘင်ပွဲ (ဘုရ
င့်နောင်နန်းတော်)၊ ကျိုက်ထီးရိုးပြတိုက်၊ ညဈေး၊ ကရင်ဒုံးယိမ်းအကတို့
ဖြစ်သည်။ ။မုံရွာဒေသ၏ လက်ရှိလည်ပတ်စရာ နေရာများမှာ ဖိုဝင်တော
ငါ၊ ရွှေဘတောင်၊ ဗောဓိတစ်ထောင်၊ လျောင်းတော်မူတို့ ဖြစ်၍ အခြားစိ
တ်ဝင်စားနိုင်သည့် နေရာသစ်များမှာ ပရိုင်းမိတ် တွေ့ရှိမှုမှတ်တမ်းပြတို
က်၊ ဇာတ်ပွဲ၊ ညဈေးတို့ ဖြစ်သည်။ ။

ယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ် ထုတ်ကုန်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ရေး (Pricing)

အထက်ဖော်ပြပါ ယဉ်ကျေးမှုခရီးစဉ် ဒေသနေရာများ ဖြစ်သည့် ရန်
ကုန်၊ ပဲခူး၊ ကျိုက်ထီးရိုး၊ ပုဂံ၊ မန္တလေး၊ အင်းလေးဒေသသို့ တစ်ပတ်ခန့်
လည်ပတ်မည်ဆိုပါက ဝင်ကြေးအဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း တစ်ဦးလျှင်

ကုန်ကျနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ။

*ဝင်ကြေးများကို ဂေါပက၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီများမှ တိုက်ရိုက် ကောက်ခံပါသည်။ ။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် တစ်ဦး ပုံမှန် တစ်ပတ်ခန့် အဓိကနေရာသို့ လည်ပတ်လျှင် USD 50 ဝန်းကျင် ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး အချိန်ပေးနိုင်လျှင် ပြတိုက်များ နန်းတော်ရာသို့ ဝင်ရောက် လေ့လာလျှင် ထပ်ဆောင်းငွေ US D 50 ခန့် ကုန်ကျနိုင်သည်။ ။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုးတက်နေသော သာမန်ဟိုတယ်ခ၊ လေယာဉ်ခ Surcharge အပါအဝင် ကားနှင့် ဧည့်လမ်းညွှန်နှင့် တခြားဝန်ဆောင်စရိတ်များ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ထပ်ပေါင်းလျှင် (အစားအသောက် မပါ) USD 1000 နှင့် အထက် ရှိနေသည်။ ။ ပြီးခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်နှင့် ယှဉ်လျှင် ဇုန်ဝင်ကြေးများ အသင့်အတင့် တက်သည် ဟု ဆိုသော်လည်း အခြားတက်လာသော စရိတ်များ နှင့် ယှဉ်လျှင် မဆိုသလောက်ပင်။ အန်ကာဝပ်ဘုရားကျောင်းဝင်ကြေးမှာ US\$30 (One day V alid) ဖြစ်ပြီး၊ ဘန်ကောက်မြဘုရား ဝင်ကြေးမှာ US \$15 ခန့်ဖြစ်သည်။ ။ ကမ္ဘာမြို့ကြီးများ ရှိ ကမ္ဘာကျော် မျှော်စင်များ ဝင်ကြေးမှာ အထပ်ပေါ်မူတည်ပြီး US\$30 မှ US\$100 မကရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ ။ သို့သော် ထိုက်တန်သော ဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်မည်။

ထိုက်တန်သောဝန်ဆောင်မှု (Valued Services)

နိုင်ငံခြားသားလုပ်ငန်းရှင်၊ အစိုးရမစ်ရှင်များ နှင့် ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် များ ဆူနာမီအလား ဝင်ရောက်လာချိန်တွင် ဇု

နိုင်ငံကြေးများမှ ဝင်ငွေများ တိုးလာသည့် အတွက် နိုင်ငံတော်အတွက် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ တိုးပွားလာမည်။ တစ်ဖက်မှာ ကြည့်လျှင် ဌာနဆိုင်ရာများ ကန်ထရိုက်ယူထားသောကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် သတ်မှတ်ဘတ်ဂျက်အတွင်းမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေရသဖြင့် ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှု၊ စွမ်းအားပြည့်ဝန်ထမ်းများ လေ့ကျင့်၊ တာဝန်ပေးမှု အားနည်းခြင်း ၊ ပျက်စီးမှုများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် ဘတ်ဂျက်မရှိခြင်းကြောင့် ထိုက်တန်သော ဝန်ဆောင်မှု (Valued Service) မပေးနိုင်တော့ပေ။ ထိုအခါ ဧည့်သည် များ ဘက်မှ (Valued for Money) တန်ရာတန်ကြေး ဝန်ဆောင်မှု အပေါ် စိတ်တိုင်းမကျသည့် အခါတိုင်း Complaint များ ဖြစ်လာသည် ။ သို့ဖြစ်၍ ဇန်နဝင်ကြေးများ ကောက်ခံသည့် အခါ နိုင်ငံတော်သို့ သတ်မှတ်ကြေးအပြင် ထပ်ဆောင်း ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် Surcharge အနည်းငယ်ကောက်ခံပြီး ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းမှ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲပြီး ဘတ်ဂျက်ကို စနစ်တကျ သုံးစွဲခွင့်ပြုပါက ဧည့်သည် များ အတွက် တိုက်ရိုက် စိတ်ကျေနပ်မှုရှိစေမည့် ဝန်ဆောင်မှု ရနိုင်စေသည် ။ ယခုအခါ ပုဂံဇုန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံခရီးသွားအဖွဲ့ချုပ် (MTF) ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနနှင့် ၉၀း၄း၆ အချိုးဖြင့် အကျိုးတူ ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သည် ။ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံ ငွေမှာ နိုင်ငံတော်သို့ ပေးသွင်းရ၍ ၄ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဒေသခံများ အတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် သုံးရန်ဖြစ်ပြီး ၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ MTF ၏ ရန်ပုံငွေဖြစ်သည် ။ အလားတူ ရိုးအီနေသော ခရီးစဉ်ထုတ်ကုန်များကိုလည်း Packaging ပြောင်းသကဲ့သို့ Value Added ဆောင်ရွက်ပေးလျှင် ကုန်ရကျိုးနပ်ပြီး ဧည့်သည် များ ထဲမှ ကျေနပ်သံများ ကြားလာနိုင်ပေမည်။ နိုင်ငံတကာသို့ ခြေဆန့် ခရီးသွားနေသော နိုင်ငံခြားသား၊ ခရီးသည် များ သည် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဈေးကြီးသည် ဟု အသံကျယ်လာသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ဇန်နဝင်

ကြေးတစ်ခုတည်းကြောင့် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဟိုတယ်နှင့် လေယာဉ်ခတိုးတက်မှုမှာ တစ်နှစ်အတွင်း ၁၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထက်ရှိလာသည် မှာ လူတိုင်းအသိပင်ဖြစ်သည်။ ။

၁။ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေး

(Sustainable Cultural Tourism)

Sustainable Growth ဖြစ်စေရန် စီမံချက်ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။ ။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် များ စုပြုံဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် နေရာများ (Touristic Pollution Area) တွင် တစ်ဖက်ပါ စီမံချက်များ ဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့်ထားသင့်ပါသည်။ ။

(က) တာဝန်သိတတ်မှု (Responsibility)

တာဝန်သိတတ်မှုသည် အကျင့်စာရိတ္တ၊ တာဝန်ယူတတ်မှုသည် သတ္တိနှင့် တာဝန်ကို စွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် စွမ်းရည်ဟူ၍ ဆိုစကားရှိသည်။ ။ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်စပ်ပြီး ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ မပျက်စီးရန် အမျိုးသားရေး တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် တာဝန်သိတတ်မှုသည် ရှေ့တန်းမှ အရေးကြီးပေသည်။ ။

ယဉ်ကျေးမှုရှေးဟောင်းနယ်မြေများ အတွင်း Do's And Don'ts များကို အမှတ်အသားပြ ဆိုင်းဘုတ်များ ဖြင့် အသိပေးထားသင့်သည်။ ။

ယာဉ်စက်သံတုန်ခါမှု၊ ဟွန်းသံ၊ မီးခိုးငွေ့၊ အင်ဂျင်စက်အပူလှိုင်းများကြောင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ် အဆောက်အအုံများ ယို

ယွင်းပျက်စီးလာနိုင်သောကြောင့် Motor Vehicle Free Zone များကို အရေးကြီးနေရာများ တွင် ကန့်သတ်သင့်သည်။ ။

ယဉ်ကျေးမှုဇုန်များ လာရောက်လည်ပတ်သူများ သည် ယဉ်ကျေးမှုကို တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးသူများ ပါဝင်သကဲ့သို့ အပျော်ခရီးထွက်လာသည့် ဧည့်သည် များ ရှိစမြဲကြောင့် ညနေခင်းလည်ပတ်စရာ၊ ညဈေး၊ ကြည့်ချင်ဖွယ် အနားယူအပန်းဖြေနေရာများ နှင့် သာမန်စားသောက်ဆိုင်မဟုတ်သော သီးသန့်ဥစာ သုံးဆောင်နိုင်သည့် Temple View နေရာများကို Exclusive အသွင် တန်ရာတန်ကြေးရယူပြီး ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းကို သတ်မှတ်ခွင့်ပြုနေပြီဖြစ်သည်။ ။

ဇန်ဝင်ကြေးအပြင် Surcharge သင့်တင့်သော နှုန်းထားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းနေသောအပိုင်းများ ၊ ယိုယွင်းနေသော Facilities များကို ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအနေဖြင့် ထိရောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်သည်။ ။ အနည်းဆုံး ခြောက်လခန့် ကြိုတင်အသိပေးပြီးမှ ဈေးတက်သင့်သည်။ ။

Archeological Police ကဲ့သို့ Professional Service Oriented Security များကို ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပူးပေါင်းလေ့ကျင့်ပြီး Petrol Guard ထားရှိသင့်သည့် အရေးကြီးနေရာများ တွင် CCTV ကင်မရာများ တပ်ဆင်ထားသင့်သည်။ ။ (ယခုအခါ Tourist Police များ ကူညီစောင့်ရှောက်လျက်ရှိပြီး CCTV ကင်မရာများ လည်း နေရာတချို့တွင် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။)

ပြတိုက်များ တွင် မိမိကင်မရာ၊ လက်ကိုင်ဖုန်း ယူဆောင်ခွင့်တားမြစ်မှုတွင် ဘာသာ စကားပြောဆိုနိုင်သော ဝန်ထမ်းမရှိစေကာမူ Signboard ဖြင့် ပြသပြီး ဖော်ရွေသောဆက်ဆံရေးဖြင့် ကူညီရှင်းပြသင့်သည်။ ။ Locker များ အလုံအလောက်ထားရှိပြီး စောင့်ကြပ်သော လုံခြုံရေးစစ်

ဆေးခြင်းထက် CCTV Control System ဖြင့်လည်းကောင်း၊ Line Watch men များမှ သာ စောင့်ကြည့်သင့်သည်။ ။

လေဆိပ်အဝင်တွင် ဇုန်ကြေးကောက်ခံရာ၌ Group များ အတွက် သီးသန့်ကောင်တာ၊ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၊ ဧည့်လမ်းညွှန်ထံမှ လူစာရင်းအပြည့်အစုံ မိတ္တူရယူခြင်းနှင့် တန်းစီစရာမလိုဘဲ လူစစ်ပြီး အမြန်ဝင်ခွင့်ပြုသင့်သည်။ ။

Smart Card များ အသုံးပြုသဖြင့် Bar Code Reader များ ဖြင့် Pass လုပ်နိုင်လျှင် အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေနိုင်သည်။ ။

ဗီဇာများ ဖြေလျှော့ပေးမှု၊ နိုင်ငံတကာမှ Long Haul များ တိုက်ရိုက် ပျံသန်းဆင်းသက် လာခြင်းဖြင့် မကြာခင်နှစ်များ အတွင်း နိုင်ငံခြားသား ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် များ အနက် အုပ်စုများ ၊ Package Tour သာမက F IT ခရီးသည် ဝင်ရောက်မှုမှာ ပိုမိုတိုးတက်လာဖွယ်ရှိသည်။ ။ ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းစိတ်ဝင်စားသူ ဧည့်သည် များ အနေဖြင့် Guide မပါဘဲ ပြတိုက်များ သို့ ဝင်ရောက် လေ့လာရာတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ဘာသာစုံ ရွေးချယ်နားထောင်နိုင်သည့် စကားပြော ဧည့်လမ်းညွှန်စက် (Multi Lingual Audio Guide) များ ငှားရမ်းမှု အစီအစဉ်များ ရှိသင့်သည်။ ။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် မီးခိုးမထွက်သည့် စက်ရုံများမှ နို င်ငံခြားဝင်ငွေများ ရရှိခြင်းသည် အစိုးရသာမက ပြည်သူများ ၊ Stakehol der များအားလုံး ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ဆင့်ကဲ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှု (Multi plier Effects) ဖြစ်စေသည့် အကောင်းဆုံးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် နိုင်ငံခြားသားဧည့်သည် များ အရှိန်အဟုန်နှင့် တိုးတက်လာခြင်းသည် အိမ်ရှင်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုစွမ်းအား Ca

rrying Capacity အဆင်သင့် မဖြစ်သေးလျှင် အထူးသတိထား ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ အိမ်သာ၍ ဧည့်လာသည် မှာ မှန်သော်လည်း တစ်ခါဆက်ဆံ ဆယ်ခါလန် မဖြစ်စေရန် လိုသည်။

အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ ၏ ရိုးသားဖြူစင်သော ပင်ကိုစရိုက်လက္ခဏာ စိတ်ဓာတ်များ ပျက်စီးသွားလျှင် ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ "ဖြူစင်သောနှလုံးသားပိုင်ရှင်များမှ ပလတ်စတစ်နှလုံးသားများ အစားထိုးသွားနိုင်သည်။"

အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ အစားမထိုးနိုင်သည့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ သူတစ်ပါးလက် ရောက်ရှိသွားမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများ ကွယ်ပျောက်သွားမှု၊ တိုင်းတစ်ပါးယဉ်ကျေးမှု ဝင်ရောက်လွှမ်းမိုးလာမှု (Cultural Shock) များ ပင်တည်း။ အထက်ပါဆိုးကျိုးများ ဖြစ်မှ ကုသခြင်းထက် ကာကွယ်ခြင်းသည် ပိုထိရောက်စေသဖြင့် တိုးတက်လာသော ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဒီရေလှိုင်းကို အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်ဟူသော ရေကာတံတိုင်း (Water Break) ဖြင့် ကြွေကြွေခံကာကွယ်နိုင်မည်။

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဆန္ဒမွန်ဖြင့် တင်ပြအပ်ပါသည်။

အသေးစား၊ အလတ်စားလုပ်ငန်းများ (SME) အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းမှု၊ ရှေးဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ကာကွယ်မှုများ ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် ရေရှည်အကျိုးစီးပွား တိုးတက်ရေးကို ဖြစ်စေမည်။

(ခ) ရှေးမှုမပျက်ထိန်းသိမ်းမှု (Conservation)

ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ သာမက ဌာန၏ တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်မှု မရှိသေးသော နေရာများ ရှိ ရှေးဟောင်း ဗိသုကာလက်ရာ၊ အမွေအနှစ်ပစ္စည်းများကို လည်း ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်အတွက် ဒေသခံလူထုအနေဖြင့် အရိုးစွဲ နေသော စိတ်ဓာတ်များ ပြောင်းလဲရန် (Mindest Change) လိုအပ်ပါသည်။ ။

(ဂ) ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးမှု (Professional Training)

UNESCO ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ လာရောက်ပို့ချသော သင်တန်း များ နှင့် ဆင့်ပွားသင်တန်းများကို ဒေသခံများအား စဉ်ဆက်မပြတ် ဟောပြော၊ သင်ကြား၊ ပညာပေးသင့်သည်။ ။

(ဃ) ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး

ယဉ်ကျေးမှုခရီးသွားလုပ်ငန်း စနစ်တကျဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ရေတို၊ ရေရှည် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ပြီး လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအခါ ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ မဟာစီမံကိန်း (Tourism Master Plan) ရေးဆွဲ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နေပြီဖြစ်သည်။ ။

(င) စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ ထားရှိရေး (Guide Line)

ဆိုးကျိုးဖြစ်စေမည့် ခရီးသွားလာမှုပုံစံပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် သဘာဝပ

တဝန်းကျင် ပျက်စီးမှု (Enviromental Impact)၊ ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံ ထိခိုက်မှု (Cultural Shock) လူမှုစီးပွား ဘဝ ဆုံးရှုံးမှု (Socio Economic Lost) များမှ ကင်းဝေးသက်သာစေရန် စီမံလမ်းညွှန်သင့်သည် ။ ဆိုးကျိုးဖြစ်စေမည့် ကိစ္စများအား ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းဖြင့် လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်လာနိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင်အဆင့်အတန်း အကျိုးစီးပွားများ ဒေသခံလူထုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက် စေနိုင်သည် ။

၄။ အနာဂတ်စီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး

ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာရေတို၊ ရေရှည်စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို အနာဂတ်စီမံကိန်းအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည် ။

-ဟိုတယ်ဇုန်များကို စနစ်တကျဖော်ထုတ်သင့်သည် ။

-မြန်မာနိုင်ငံသို့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး လာလည်နိုင်ရေး (Year Round Destination) တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။

-ဒေသခံ (Stakeholders) များ နှင့် အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

-ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လာရောက်ချင်အောင် လှုံ့ဆော် မက်လုံးပေးသင့်သည် ။

-ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေး မူဘောင်အတွင်းမှာ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်များကို တခြား Stakeholders များ ပိုမိုသိရှိလာအောင် ဖန်တီးပေးရမည်။

-ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်ဥယျာဉ် (Archeological Park) များ သတ်မှတ်

တံပြီး ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် Professional Team များကိုသာ ရွေးချယ်ခြင်းဖြင့် ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Sustainable Growth) ကို ရရှိစေရုံသာမက ဧည့်သည် များ အတွက် ကျေနပ်ဖွယ်ရာ တန်ရာတန်ကြေး ဝန်ဆောင်မှု (Valued Service) ကို ရှိစေမည်။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် များ ထံမှ ကြားသိခဲ့သောအသံများ ခရီးသွား လုပ်ငန်းရှင်များ အနေ ဖြင့် ပြည်ပနိုင်ငံများ သို့ သွားရောက်လေ့လာသိ ရှိခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများ နှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲ သော ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း စနစ်တကျ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် စိတ်ရင်း စေတနာကောင်းဖြင့် အကြံပြုလိုက်ရပါသည် ။

★